

รายงาน

ของ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
เรื่อง “ระบบพรรคการเมือง”

☆☆☆
(๔/๖/สปช.)

สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่ (สปท) ๑๕๓๑/๒๕๕๙

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองนั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายกษิต ภิรมย์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายชัย ชิดชอบ	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. นายสุชน ชาลีเครือ	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	โฆษกกรรมการ
๘. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกกรรมการ
๙. นายคำคุณ สิทธิสมาน	กรรมการ
๑๐. พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	กรรมการ
๑๑. พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	กรรมการ
๑๒. นายนิกร จำนง	กรรมการ
๑๓. พลโท วรวิทย์ บุญญะสิทธิ์	กรรมการ
๑๔. พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	กรรมการ
๑๕. นายวิทยา แก้วภราดัย	กรรมการ
๑๖. นายสมพงษ์ สระกวี	กรรมการ
๑๗. นายอรุณ จิรชวาลา	กรรมการ
๑๘. พันตรี อาณันย์ วัชรโรทัย	กรรมการ
๑๙. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	เลขานุการกรรมการ
๒๐. นางนรรรัตน์ พิมเสน	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ

อนึ่ง ในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๘ เมื่อวันอังคารที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นายดำรงค พิเศษ เป็นกรรมการ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

บัดนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้พิจารณาศึกษารายงานเรื่อง “ระบบพรรคการเมือง” ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคการเมืองที่ได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) เสรี สุวรรณภานนท์

(นายเสรี สุวรรณภานนท์)

ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการเมือง

สำนักกรรมการ ๒

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๐ - ๔๑

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๒

สำเนาถูกต้อง

ว่าที่ร้อยตำรวจตรี

(อาพิชิต์ สุขะนันท์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

สุคนธ์/ร่าง
ตรีทิพย์นิภา/พิมพ์
ปรียาภรณ์/ตรวจ

สารบัญ

รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

เรื่อง ระบบพรรคการเมือง

	หน้า
๑. ความเป็นมา	๑
๒. หลักการและเหตุผล	๓
๓. แผนการปฏิรูป	๔
๔. วิธีการปฏิรูป	๕
๕. กำหนดเวลาการปฏิรูป	๙
๖. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๙
๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๙
๘. ข้อเสนอแนะ	๑๐
๙. ร่างพระราชบัญญัติ	๑๐
ตารางรายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง	๑๑

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ระบบพรรคการเมือง

๑. ความเป็นมา

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง ซึ่งตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ กรรมการ คณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายกษิต ภิรมย์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ฐิติวัฒน์ กำลังเอก	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายชัย ชิดชอบ	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. นายสุชน ชาลีเครือ	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	โฆษกกรรมการ
๘. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกกรรมการ
๙. นายคำคุณ สิทธิสมาน	กรรมการ
๑๐. นายดำรงค์ พิเดช	กรรมการ
๑๑. พลตำรวจโท ตรีนทศ รณฤทธิวิชัย	กรรมการ
๑๒. พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	กรรมการ
๑๓. นายนิกร จำนง	กรรมการ
๑๔. พลโท วรวิทย์ บุญญะสิทธิ์	กรรมการ
๑๕. พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	กรรมการ
๑๖. นายวิทยา แก้วภราดัย	กรรมการ
๑๗. นายสมพงษ์ สระกวี	กรรมการ
๑๘. นายอรุณ จิรชวาลา	กรรมการ
๑๙. พันตรี อาณันย์ วัชรโรทัย	กรรมการ
๒๐. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	เลขานุการกรรมการ
๒๑. นางนรรรัตน์ พิมเสน	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้มีการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้ความเห็นชอบและจัดทำความเห็น และข้อเสนอแนะประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนำไปประกอบการพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบกับที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ ได้มีมติเห็นชอบรายงาน เรื่อง แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ซึ่งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองดังกล่าวมีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๙/๒ ประกอบมาตรา ๒๗ ซึ่งกำหนดให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ดำเนินการให้เกิดการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๗ สืบต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ และข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ กำหนดไว้ว่า ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด้านการเมือง มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนด เวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการเมืองให้สัมฤทธิ์ผล โดยคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองคำนึงถึงความสำคัญเร่งด่วนและสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูป ในระยะเวลาที่เหลืออยู่ และเป็นแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองในช่วงเวลา ๑ ปีครึ่ง (ในช่วงรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) และ ๒๐ ปี ในช่วงรัฐบาลต่อ ๆ มา เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและ ประชาชนโดยรวม

ทั้งนี้ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง ที่เสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย ๖ ประเด็นหลัก ดังนี้

๑. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
๒. ระบบพรรคการเมือง
๓. การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม
๔. การกำกับควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
๕. การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
๖. การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความปรองดอง

ซึ่งตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการเมืองข้างต้น คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง ได้วางแนวทางการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง โดยมีเป้าหมาย สำคัญเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็น “สถาบันทางการเมืองของประชาชน” ประกอบกับคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเห็นว่า การปฏิรูประบบพรรคการเมือง เป็นประเด็นหนึ่ง ที่จะต้องมีการพิจารณาศึกษา เนื่องจากพรรคการเมืองเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การปฏิรูปการเมืองสามารถ บรรลุผลสำเร็จได้ ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองสัมฤทธิ์ผล ซึ่งในคราวประชุม คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง วันอังคารที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ โดยอาศัยอำนาจ ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๘๑ วรรคสอง ที่ประชุมคณะกรรมการ ได้พิจารณาและมีมติตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบพรรคการเมือง เพื่อพิจารณาศึกษา วิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบพรรคการเมือง ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม และ ยกร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบพรรคการเมือง โดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน การปฏิรูประบบพรรคการเมือง ประกอบด้วย

๑. นายสมพงษ์ สระกวี	ประธานอนุกรรมการ
๒. พลตำรวจโท ตรีนทศ รณฤทธิ์วิชัย	รองประธานอนุกรรมการ
๓. พลเอก ฐิติวัฒน์ กำลังเอก	อนุกรรมการ
๔. นางนรรรัตน์ พิมเสน	อนุกรรมการ
๕. นายดำรงค์ พิเดช	อนุกรรมการ
๖. นายภูวเดช อินทวงศ์	อนุกรรมการ
๗. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	อนุกรรมการ
๘. นายสุชัยสิทธิ์ อัดถาวงค์	อนุกรรมการ
๙. นายวิทยา แก้วภราดัย	อนุกรรมการ
๑๐. นายอนุพร อรุณรัตน์	อนุกรรมการ
๑๑. ร้อยตำรวจเอก ชาร์ฟ มะมิง	อนุกรรมการ
๑๒. นางสาวฉัตรทิพย์ กวีวัฒนา	อนุกรรมการ

๑๓. นายปกรณ์ อาภาพันธุ์	อนุกรรมการ
๑๔. นางสาวทิพภานิดา ปาลกะวงศ์	เลขานุการอนุกรรมการ
๑๕. พลตรี สุรพล ตาปนานนท์	ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นายกษิต ภิรมย์
๒. นายชัย ชิดชอบ
๓. นายสุชน ชาลีเครือ
๔. นายนิกร จำนง
๕. พลเอก ธีรชัย สมุทรสาคร
๖. ศาสตราจารย์สมบัติ อึ้งรังษีวงศ์
๗. นายบุญเลิศ คชายุทธเดช
๘. นายธงชาติ รัตนวิชา
๙. นายสุรทิน พิจารณ์
๑๐. นายธนวิษณุ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา

บัดนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเพื่อหาแนวทางในการปฏิรูประบบพรรคการเมือง โดยการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอรายงาน เรื่อง “ระบบพรรคการเมือง” โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๒. หลักการและเหตุผล

การปฏิรูประบบพรรคการเมือง เป็นประเด็นหนึ่งที่สำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เนื่องจากประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ยุคแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ และมีการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็นต้นมา โดยพรรคการเมืองของไทยในสมัยแรก ๆ เกิดขึ้นจากกลุ่มนักคิดและผู้ควบคุมกำลัง พรรคการเมืองที่เกิดขึ้นจากประชาชนและเป็นของประชาชนจริง ๆ จึงมีน้อยมาก พรรคการเมืองส่วนใหญ่ไม่มีความยั่งยืน และไม่สามารถดำเนินการตามเจตนารมณ์และความประสงค์ที่แท้จริงของประชาชนได้ เนื่องจากสาเหตุหลายประการ อาทิ พรรคการเมืองจัดตั้งขึ้นโดยบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจทางการบริหารหรืออำนาจทางการเงิน พรรคการเมืองไม่มีอุดมการณ์ พรรคการเมืองถูกครอบงำโดยนายทุน ขาดการทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน ขาดความพร้อมในการดำเนินการทางการเมือง พรรคการเมืองบางพรรคใช้วิธีซื้อเสียงและซื้อตัวผู้สมัคร สมาชิกพรรคการเมืองขาดวินัย ประชาชนขาดความศรัทธาและความเชื่อมั่นในพรรคการเมือง เป็นต้น จากสาเหตุที่กล่าวมาแล้ว ส่งผลให้พรรคการเมืองไทยยังไม่เป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งและยังไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง จึงได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาพร้อมจัดทำข้อเสนอแนะ และวิธีการปฏิรูประบบพรรคการเมือง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองสัมฤทธิ์ผล ซึ่งการปฏิรูประบบพรรคการเมืองเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตย และทำให้การปฏิรูปการเมืองบรรลุผลสำเร็จได้ และพรรคการเมืองเป็นสถาบันที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ควรมีการปฏิรูปให้เป็นสถาบันทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรมและให้ความต่อเนื่อง

๑

ให้พรรคการเมืองเป็นของประชาชนอย่างแท้จริงและไม่ถูกครอบงำจากนายทุน ให้ประชาชนให้ความสำคัญในการเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และให้ประชาชนมีอำนาจ มีบทบาท เป็นเจ้าของพรรคการเมือง

ในการพิจารณาศึกษาแนวทางการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้นำข้อมูลแผนการปฏิรูปพรรคการเมืองไม่เป็นของนายทุน คณะกรรมการปฏิรูปการเมือง สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ รายงานการวิจัยเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบพรรคการเมือง มาเป็นแนวทางในการพิจารณา เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบพรรคการเมืองสัมฤทธิ์ผล และสอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ฉบับลงประชามติ) ตามมาตรา ๔๕ ดังนี้

“มาตรา ๔๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งจะต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระ ไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น รวมทั้ง มาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง”

และตามมาตรา ๒๕๘ ก. ด้านการเมือง (๒) และ (๓) ดังนี้

“มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผลดังต่อไปนี้

ก. ด้านการเมือง

(๑) ...

(๒) ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

(๓) มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณา นโยบาย ที่มีไว้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสียหายอย่างรอบด้าน

(๔) ...

(๕) ...”

๓. แผนการปฏิรูป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง

สภาพปัญหา

๑) ที่ผ่านมามีปรากฏให้เห็นว่า พรรคการเมืองไม่เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริง ระบบทุนการเมืองเข้าครอบงำพรรคการเมือง มีการผูกขาดและกำหนดทิศทางของพรรค โดยกลุ่มทุนการเมือง หรือกลุ่มธุรกิจทางการเมือง มีการลงทุนทางการเมือง มีการตั้งกลุ่มขึ้นภายในพรรคการเมืองโดยมีการจ่ายเงินหรือแบ่งผลประโยชน์กันภายในกลุ่มของตน

๒) ประชาชนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองหรือการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง ทั้งนี้ ด้วยภาพลักษณ์ของนักการเมืองและพรรคการเมืองที่ตกต่ำ มีภาพลักษณ์ในทางลบ เลวร้าย ถูกมองว่าเป็นแหล่งผลประโยชน์ของคนบางกลุ่ม ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบพรรคการเมือง พรรคการเมืองยังขาดวิธีการและแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับพรรคการเมือง รวมทั้ง สถานภาพการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองยังเป็นอุปสรรคต่อการดำรงสถานภาพอื่นในสังคมอย่างไม่เป็นธรรม

๓) โครงสร้างการบริหารพรรคการเมือง ที่ผ่านมาจากความเป็นประชาธิปไตย การตัดสินใจรวมศูนย์อยู่ที่ผู้นำหรือกลุ่มผู้มีอิทธิพล ไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่และอำนาจในการบริหาร ทำให้การบริหารไม่มีประสิทธิภาพและพรรคการเมืองอ่อนแอ สาขาพรรคการเมืองไม่เข้มแข็ง ขาดการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินการตามนโยบายของพรรคและการขยายสาขา

สมาชิกพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ขาดการเชื่อมโยงกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการแก้ไขปัญหาของประชาชน

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกพรรคการเมือง ไม่สะท้อนความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรค ไม่มีปากมีเสียง ไม่สามารถแสดงความคิดเห็น หรือร่วมตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ ของพรรคการเมือง

๔) พรรคการเมืองขาดระบบการบริหารจัดการในพรรค ทำให้ผู้บริหารพรรคกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นกลุ่มบุคคลเดียวกัน จึงเกิดการผูกขาดความเป็นเจ้าของพรรคการเมือง

๕) นโยบายของพรรคการเมืองไม่สะท้อนปัญหาที่แท้จริงของประเทศชาติและประชาชน ทั้งยังสร้างปัญหาต่องบประมาณแผ่นดิน ทำให้เกิดการทุจริตเชิงนโยบาย ขาดนโยบายบริการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน

๖) ที่ผ่านมามีบทบัญญัติของกฎหมายที่ก่อให้เกิดการยุบพรรคการเมืองได้โดยง่าย

๔. วิธีการปฏิรูป

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาของพรรคการเมือง คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการปฏิรูประบบพรรคการเมือง โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็น “สถาบันทางการเมืองของประชาชน” จึงกำหนดวิธีการปฏิรูป ดังนี้

๔.๑ ปฏิรูปพรรคการเมืองโดยตระหนักว่าพรรคการเมืองคือสถาบันสำคัญที่เคียงคู่กับระบอบประชาธิปไตย จึงปฏิรูปพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน มีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกันอย่างแท้จริงและไม่ถูกครอบงำจากนายทุน

๔.๒ ปฏิรูปสมาชิกพรรคการเมือง โดยทำให้ประชาชนให้ความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และทำให้สมาชิกพรรคการเมืองมีบทบาทความเป็นเจ้าของพรรคการเมือง

๔.๓ ปฏิรูปโครงสร้างการบริหารของพรรคการเมืองให้มีประสิทธิภาพและมีความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรค

๔.๔ ปฏิรูปพรรคการเมืองให้มีพันธสัญญาประชาคมโดยนโยบายของพรรคการเมือง

๔.๕ ปฏิรูปการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และการยุบพรรคการเมือง

โดยวิธีการปฏิรูประบบพรรคการเมืองข้างต้นนั้น มีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ ปฏิรูประบบพรรคการเมือง โดยตระหนักว่าพรรคการเมืองคือสถาบันสำคัญที่เคียงคู่กับระบอบประชาธิปไตย จึงปฏิรูประบบพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน มีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกันอย่างแท้จริงและไม่ถูกครอบงำจากนายทุน

๔.๑.๑ พรรคการเมืองต้องสร้างและประกาศอุดมการณ์ที่เด่นชัด สร้างค่านิยม ทศนคติ และวัฒนธรรมทางการเมืองในฐานะสถาบันทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนศรัทธา เชื่อถือ และเข้าร่วมกิจกรรมของพรรคด้วยความศรัทธาและเชื่อมั่น

๔.๑.๒ ให้ประชาชนเป็นเจ้าของพรรคการเมือง ผ่านการสนับสนุนเงินทุนให้กับพรรคการเมืองจากสมาชิกและประชาชนในวงกว้าง ให้พรรคการเมืองมีสถานะเป็นพรรคมหาชนด้วยการบริจาคและการชำระค่าธรรมเนียมสมาชิกให้พรรค โดยให้รัฐมีมาตรการสร้างแรงจูงใจ ดังนี้

๑) ให้สมาชิกพรรคการเมืองชำระค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองรายปี รายละไม่เกิน ๒๐๐ บาท ต่อปี และให้รัฐมีมาตรการสร้างแรงจูงใจโดยการอุดหนุนเงินเพิ่มเติมให้แก่พรรคการเมืองอีกหนึ่งเท่าของค่าธรรมเนียมที่สมาชิกแต่ละรายชำระ โดยพรรคการเมืองมีหน้าที่ทำหนังสือให้สมาชิกเดิมนำความยืนยันความเป็นสมาชิกของพรรค และให้ประชาชนตรวจสอบสถานะความเป็นสมาชิกพรรคได้ด้วยระบบฐานข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นอย่างสะดวกรวดเร็ว

๒) ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี แต่ละคนสามารถแจ้งความจำนงของตนเองที่จะบริจาคเงินให้พรรคการเมืองได้จำนวนหนึ่งพรรค รายละ ๒๐๐ บาทต่อปี หรือไม่บริจาคให้พรรคใดก็ได้ โดยรัฐจะจัดสรรงบประมาณรายปีให้กับพรรคการเมืองนั้น ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งและกระทรวงการคลัง

๓) บุคคลหรือนิติบุคคลมีสิทธิบริจาคเงินให้พรรคการเมืองได้ไม่เกินร้อยละ ๕ ของรายได้พึงประเมินและสามารถนำจำนวนเงินที่บริจาคไปลดหย่อนภาษีได้ตามที่จ่ายจริง

๔) พรรคการเมืองขนาดเล็กพึงได้รับการพิจารณารับเงินสนับสนุนเพื่อวัตถุประสงค์การพัฒนาพรรคการเมืองจากหน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมหรือสนับสนุนพรรคการเมืองตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ควรมีตัวแทนพรรคการเมืองเป็นกรรมการในกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด และควรพิจารณาวงเงินสนับสนุนจากจำนวนคะแนนเสียงที่ได้รับเลือกตั้ง

๔.๑.๓ การจะทำให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็ง เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ควรมีการกำหนดกฎเกณฑ์ หลักเกณฑ์ กิจกรรมที่ระบุชัดเจนให้พรรคการเมืองนั้น ๆ ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ควรให้มีการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนเข้าใจระบบพรรคการเมือง มีความสนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และชำระเงินในการเป็นสมาชิกให้กับพรรคการเมืองอย่างเต็มใจ ตลอดจนทำให้ประชาชนมีความรู้สึกต้องการที่จะจ่ายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตนเองให้กับพรรคการเมือง

๔.๒ ปฏิรูปสมาชิกพรรคการเมือง โดยทำให้ประชาชนให้ความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และทำให้สมาชิกพรรคการเมืองมีบทบาทความเป็นเจ้าของพรรคการเมือง

เพื่อเป็นการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง พรรคการเมืองจะต้องดำเนินการ ดังนี้

๔.๒.๑ สนับสนุนให้ประชาชนเป็นสมาชิกพรรคการเมืองโดยสมัครใจ ไม่มีการเกณฑ์หรือว่าจ้างให้เข้าเป็นสมาชิกพรรค สร้างทัศนคติและค่านิยมในหมู่ประชาชนให้เห็นคุณค่าในการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น ให้เห็นว่าการเป็นสมาชิกพรรค คือการเสียสละ มีเกียรติ เป็นการทำให้ประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ เป็นการค้ำจุนระบอบประชาธิปไตย และเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบพรรคการเมือง

๔.๒.๒ พรรคการเมืองต้องมีบทบาทและมีกิจกรรมเคลื่อนไหวในมิติด้านต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงเจตจำนงต่อเรื่องที่เป็นประเด็นทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ที่สอดคล้องกับประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนที่หลากหลายเข้าสู่การมีบทบาทร่วมกับพรรคการเมือง

รัฐมีหน้าที่จัดเวที และสนับสนุนให้พรรคการเมืองได้ใช้สื่อสารมวลชนของรัฐ เพื่อนำเสนอนโยบายและการดำเนินการตามนโยบายของพรรคการเมืองให้ประชาชนรับทราบ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

๔.๒.๓ สมาชิกพรรคการเมืองระดับบริหาร อาทิ ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในพรรค ผู้มีตำแหน่งทางการเมือง ถือเป็นบุคคลสาธารณะที่ต้องประพฤติตนเป็นบุคลากรแบบอย่าง เป็นตัวแทนของพรรคการเมืองและสมาชิกพรรคการเมือง ต้องประพฤติตนอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกล้าหาญตรวจสอบได้ ถือเป็นบุคลากรแบบอย่างที่จะสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับพรรคการเมือง

สมาชิกพรรคการเมืองและผู้บริจาคเงินให้พรรคสามารถร่วมกันเข้าชื่อ ๕๐ คน เพื่อเสนอการพิจารณาเรื่องความผิดตามพรรคหรือความบกพร่องด้านคุณธรรม จริยธรรมหรือวินัยของสมาชิกพรรคในระดับบริหารและสมาชิกพรรคที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อกรรมการบริหารพรรค เพื่อตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและพิจารณาโทษ โดยเร็ว และเปิดเผยตามระเบียบที่พรรคการเมืองได้กำหนดขึ้น โดยมีมาตรการถึงการขับออกจากพรรค โดยมติที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกพรรคการเมือง

๔.๒.๔ พรรคการเมืองต้องมีกระบวนการให้สมาชิกพรรคมีส่วนร่วมและมีบทบาท ให้มีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถที่ซื่อสัตย์สุจริตและมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อไปเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

๔.๒.๕ การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้สมาชิกพรรคในเขตเลือกตั้งนั้นพึงเป็นผู้คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขต ด้วยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) เพื่อเป็นการคัดกรองและได้รับการยอมรับจากสมาชิกพรรคในแต่ละเขตเลือกตั้ง ก่อนนำเสนอเพื่อการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารพรรคส่วนกลาง พรรคการเมืองที่จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ต้องมีสมาชิกพรรค จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑ ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

๔.๒.๖ ผู้ประสงค์จะลงสมัครรับเลือกตั้งทุกระดับ ต้องดำเนินการตามข้อบังคับข้อพรรคการเมืองที่ตนสังกัด ดังต่อไปนี้

๑) แสดงแบบรายการเสียภาษีเงินได้ ย้อนหลัง ๓ ปี

๒) แสดงเจตจำนงเพื่อประกาศให้สมาชิกพรรคและประชาชนในเขตเลือกตั้งทราบล่วงหน้า ๑ ปี

๓) ผ่านการฝึกอบรมการเป็นนักการเมืองตามหลักสูตรที่กฎหมายกำหนด

๔.๒.๗ ให้ความรู้ ให้การศึกษา สร้างค่านิยมและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงผลกระทบต่อการซื้อสิทธิขายเสียงที่ส่งผลความเสียหายต่อประเทศชาติและส่วนรวม และกำหนดมาตรการป้องกันไม่ให้มีพฤติกรรมการซื้อเสียงในการเลือกตั้งทุกระดับ ซึ่งจำเป็นต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่มีโทษรุนแรงเพื่อลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืน

๔.๒.๘ การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ถือเป็นสถานภาพที่มีเกียรติ จะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าดำรงตำแหน่งในองค์กร สมาคม และสถานภาพการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ในฐานะของประชาชนทั่วไปอย่างเป็นธรรม

๔.๓ ปฏิรูปโครงสร้างการบริหารของพรรคการเมืองให้มีประสิทธิภาพและมีความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรค

๔.๓.๑ พรรคการเมืองต้องจัดโครงสร้างการบริหารจัดการภายในพรรค ไม่ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของพรรคครอบงำพรรค ควรมีการแยกผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้บริหารพรรคการเมืองออกจากกันอย่างชัดเจน ให้มีความเป็นอิสระจากกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้งานทางการเมืองของพรรคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ยึดโยงกับตำแหน่งทางการเมือง

๔.๓.๒ พรรคการเมืองต้องยึดหลักความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรค โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกพรรคมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการกำหนดการบริหารและการดำเนินการได้อย่างแท้จริง

กรรมการบริหารพรรคการเมือง ต้องประกอบด้วยตัวแทนที่ได้รับเลือกจากสมาชิกพรรคจากแต่ละภาค ภาคละไม่น้อยกว่า ๕ คน

พรรคการเมือง พึงคัดเลือกเสนอบุคคลที่เหมาะสมเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและคณะกรรมการต่าง ๆ โดยมติของกรรมการบริหารพรรค

ให้สมาชิกพรรคมีอำนาจในการเข้าชื่อเพื่อการตรวจสอบผู้บริหารพรรคและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของพรรคในด้านจริยธรรมและการดำเนินงานของพรรค

๔.๓.๓ พรรคการเมืองต้องให้ความสำคัญกับการจัดตั้ง การขยายสาขาพรรค การขยายสมาชิกพรรค ในการทำกิจกรรมของสาขาพรรค ถือเป็นภารกิจสำคัญของพรรคการเมือง ให้สาขาพรรคได้มีบทบาท และมีกิจกรรมที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอในเรื่องการจัดหาสมาชิก การจัดประชุมรายเดือน การจัดประชุมรายปี และการเสนอนโยบายของพรรคต่อประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

๔.๔ ปฏิรูปพรรคการเมืองให้มีพันธสัญญาประชาคมโดยนโยบายของพรรคการเมือง

๔.๔.๑ พรรคการเมืองควรมุ่งเน้นการแข่งขันทางการเมืองด้วยนโยบายของพรรค และนโยบายของพรรคการเมืองควรได้รับการเสนอและได้รับความเห็นชอบโดยการลงมติจากที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

๔.๔.๒ พรรคการเมืองต้องรับผิดชอบต่อการนำเสนอนโยบายที่ได้รับการวิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสียหายรอบด้าน และนโยบายของพรรคการเมืองจะต้องไม่สร้างปัญหาต่อระบบการเงินการคลังของประเทศ

พรรคการเมือง พึงให้ความสำคัญกับคณะกรรมการนโยบายพรรค ที่จะระดมความคิดและความร่วมมือจากบุคคลและองค์กรภายนอกอย่างกว้างขวาง

๔.๔.๓ พรรคการเมืองต้องสร้างความเชื่อถือศรัทธาให้กับสมาชิกพรรคการเมืองและประชาชนทั่วไป ด้วยการนำเสนอนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง โดยต้องมีแนวทางในการนำนโยบายของพรรคไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๕ ปฏิรูปการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และการยุบพรรคการเมือง

๔.๕.๑ งบประมาณของพรรคการเมือง อาทิ ค่าธรรมเนียมสมาชิกพรรค เงินที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ เงินที่ได้จากการบริจาค และรายได้อื่นของพรรค ต้องจัดทำบัญชีและเปิดเผยต่อสาธารณะ

๔.๕.๒ พรรคการเมืองต้องเสนอการใช้งบประมาณของพรรคต่อที่ประชุมใหญ่พรรค ให้สมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไปสามารถมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลการใช้งบประมาณของพรรคการเมืองได้ บัญชีรายรับรายจ่ายของพรรค ต้องเปิดเผยและได้รับการตรวจสอบจากสมาชิกพรรคได้โดยง่าย ระบบ การตรวจสอบบัญชีและผู้ตรวจสอบบัญชีต้องเทียบเคียงได้กับการตรวจสอบบัญชีบริษัทมหาชน

๔.๕.๓ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินการตามนโยบายของพรรค การเมืองอย่างจริงจัง คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือองค์กรอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบจะต้องมีการ ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์อย่างเข้มงวด

๔.๕.๔ ห้ามมิให้ยุบพรรคการเมือง เว้นแต่พรรคการเมืองที่กระทำความผิดอันเป็นการล้มล้าง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และทำลายความมั่นคงของชาติ ตามที่กฎหมาย บัญญัติ

๕. กำหนดเวลาการปฏิรูป

ช่วงเวลานับแต่รายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองจะได้จัดทำร่างกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง เพื่อเสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จนถึงวันมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมืองฉบับใหม่ และประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรก ภายหลังจาก รัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ

๖. แหล่งที่มาของงบประมาณ

- ๖.๑ งบประมาณแผ่นดิน
- ๖.๒ งบประมาณจากการสนับสนุนของบุคคลและนิติบุคคล
- ๖.๓ งบประมาณจากการบริจาคของประชาชน

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- ๗.๑ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)
แก้ไขคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗
เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป
- ๗.๒ คณะรัฐมนตรี
การจัดสรรงบประมาณ
- ๗.๓ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง จัดทำร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบพรรค การเมือง
- ๗.๔ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ๗.๕ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๗.๖ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

รับผิดชอบในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๗.๗ พรรคการเมืองทุกพรรคที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พรรคการเมืองทุกพรรคทำให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ไม่ถูกรวบงำ
โดยนายทุน

๘. ข้อเสนอแนะ

ขอให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แก้ไขคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป

เพื่อผ่อนคลายให้พรรคการเมืองได้มีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองภายในพรรค ให้การ
ดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ และให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็น
พรรคการเมืองของประชาชน มีอุดมการณ์ร่วมกันอย่างแท้จริง

๙. ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

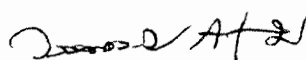
ในการนำเสนอรายงานของคณะกรรมการสิทธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ระบบพรรคการเมืองนี้ เห็นควรให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๙.๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๙.๒ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

๙.๓ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการสิทธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง จึงขอเสนอรายงาน เรื่อง ระบบ
พรรคการเมือง เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูป
ประเทศเห็นชอบด้วย ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการ
ร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคการเมืองที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ)

เลขาธิการกรรมการสิทธิการ

รายงานของคณะกรรมการสิทธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ระบบพรรคการเมือง

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่าง พระราชบัญญัติ หรือร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญ (ถ้ามี)
ระบบ พรรค การเมือง	แผนการปฏิรูป ประเทศ ด้านการเมือง เรื่อง ระบบพรรค การเมือง	๑. ปฏิรูปพรรคการเมือง โดยตระหนักว่าพรรคการเมือง คือสถาบันสำคัญที่เคียงคู่กับ ระบอบประชาธิปไตย จึงปฏิรูป พรรคการเมืองให้เป็นสถาบัน ทางการเมืองของประชาชน มีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน อย่างแท้จริงและไม่ถูกครอบงำ จากนายทุน ๒. ปฏิรูปสมาชิกพรรคการเมือง โดยทำให้ประชาชนให้ความสำคัญ สำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรม ทางการเมืองและเป็นสมาชิก พรรคการเมืองและทำให้ สมาชิกพรรคการเมืองมีบทบาท	ช่วงเวลานับแต่รายงาน ของคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง เรื่อง ระบบ พรรคการเมือง ได้รับ ความเห็นชอบจากที่ประชุม สภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จะได้จัดทำร่างกฎหมาย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพรรค การเมือง เพื่อเสนอต่อสภา ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จนถึงวันมีพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย	๑. งบประมาณ แผ่นดิน ๒. งบประมาณ จากการสนับสนุน ของบุคคลและ นิติบุคคล ๓. งบประมาณ จากการบริจาค ของประชาชน	๑. คณะรักษาความสงบ แห่งชาติ (คสช.) ๒. คณะรัฐมนตรี ๓. สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ๔. สภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ ๕. คณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ ๖. คณะกรรมการ การเลือกตั้ง (กกต.) ๗. พรรคการเมือง ทุกพรรคที่ได้รับการ จัดแจ้งการจัดตั้ง ตามพระราชบัญญัติ	ขอให้คณะรักษาความสงบ แห่งชาติ (คสช.) แก้ไขคำสั่ง ของคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับ มีผลบังคับใช้ต่อไป เพื่อผ่อนคลายให้พรรค การเมืองได้มีการดำเนิน กิจกรรมทางการเมือง ภายในพรรค ให้การดำเนิน กิจกรรมของพรรคการเมือง เป็นไปโดยเปิดเผยและ ตรวจสอบได้ และให้พรรค การเมืองพัฒนาเป็นพรรค	คณะกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศด้านการเมือง จะได้พิจารณาและ จัดทำหรือปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับระบบ พรรคการเมือง ดังต่อไปนี้ ๑) พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง ๒) ประมวลรัษฎากร ๓) กฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง

๘

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่าง พระราชบัญญัติ หรือร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญ (ถ้ามี)
		<p>ความเป็นเจ้าของพรรคการเมือง</p> <p>๓. ปฏิรูปโครงสร้างการบริหารของพรรคการเมืองให้มีประสิทธิภาพและมีความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรค</p> <p>๔. ปฏิรูปพรรคการเมืองให้มีพันธสัญญาประชาคมโดยนโยบายของพรรคการเมือง</p> <p>๕. ปฏิรูปการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และการยุบพรรคการเมือง</p> <p>๖. เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเรื่องระบบพรรคการเมืองตามวิธีการดังกล่าวข้างต้นสัมฤทธิ์ผล จำเป็นต้องเสนอปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย</p>	<p>พรรคการเมืองฉบับใหม่ และประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรก ภายหลังจากรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีผลบังคับ</p>		<p>ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง</p>	<p>การเมืองของประชาชนมีอุดมการณ์ร่วมกันอย่างแท้จริง</p>	

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่าง พระราชบัญญัติ หรือร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญ (ถ้ามี)
		ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ๑) พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๒) ประมวลรัษฎากร ๓) กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง					

๑